

Załącznik do Uchwały Nr 193/XVIII/2003
Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 września 2003 roku

CZĘSTOCHOWA 2010

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA

**WIZJA I DEKLARACJA MISJI
WARTOŚCI
WYZWANIA ROZWOJOWE
PRIORYTETY - STRATEGICZNE CELE
KIERUNKI DZIAŁAŃ I ZADANIA**

CZĘSTOCHOWA, 2003

„Miasto silne mocą sukcesów jego mieszkańców”

1. WIZJA

Częstochowa – miastem nowoczesnym, bogatym, bezpiecznym i przyjaznym ludziom, stwarzającym dogodne warunki realizacji dążeń i aspiracji mieszkańców oraz rozwoju przedsiębiorczości, ze sprawną i kompetentną administracją samorządową.

2. DEKLARACJA MISJI

- Osiągnięcie trwałego, akceptowanego społecznie rozwoju przy optymalnym wykorzystaniu wiedzy, umiejętności i talentów ludzi, zasobów kapitałowych i przyrodniczych oraz potencjału gospodarczego miasta.**
- MIASTO Z JASNĄ GÓRĄ – budzące nadzieję i inspirujące do działania – sprzyjające harmonijnemu i wszechstronnemu rozwojowi jego mieszkańców oraz przybywających tu od stuleci pielgrzymów, którzy „stąd czerpią moc, by bronić przekazywanych z pokolenia na pokolenie wartości duchowych i patriotycznych”.**

3. WARTOŚCI

Rozwój miasta winien być wynikiem poszanowania uniwersalnych wartości i zasad w życiu publicznym. Za najważniejsze z nich uznajemy:

- **poszanowanie potrzeby samorealizacji jednostki – dążenie do zapewnienia zdrowego i przyjaznego środowiska, umożliwiającego mieszkańcom miasta wszechstronny rozwój, tak w wymiarze indywidualnym jak i wspólnotowym;**
- **wzmocnienie trwałości rodziny i wspieranie jej rozwoju;**
- **poszanowanie zasad etycznych w życiu publicznym oraz zasad jawności w sprawowaniu władzy;**
- **poszanowanie indywidualnych ideałów wolności słowa i wyznania;**
- **pielęgnowanie świadomości obywatelskiej i patriotycznej, tradycji oraz lokalnych wartości kulturowych i obyczajowych;**
- **poszanowanie demokracji oraz autonomii działania miejskich władz samorządowych;**
- **dążenie do uzyskania jak najwyższego poziomu akceptacji społecznej dla decyzji i działań władz miasta;**
- **utrwalanie procesów rozwojowych miasta zapewniających integrację ładu przestrzennego z ładem społecznym, ekonomicznym i ekologicznym;**
- **zachowanie wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego dla potrzeb przyszłych pokoleń.**

4. WYZWANIA ROZWOJOWE MIASTA – CELE GENERALNE

- Zapewnienie długofalowego rozwoju miasta oraz utrwalanie jego wysokiej pozycji w strukturze społeczno - gospodarczej kraju przez wzmacnianie konkurencyjności jego gospodarki, aktywizowanie przedsiębiorczości, przy poszanowaniu zasad ekorozwoju oraz fundamentalnych wartości w życiu publicznym.
- Stała poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców poprzez ochronę i racjonalne kształtowanie środowiska i przestrzeni miasta, rozwój usług społecznych, ograniczanie bezrobocia i ubóstwa.

5. PRIORYTETY - STRATEGICZNE CELE ROZWOJU MIASTA

A. PRZESTRZEŃ MIASTA

- kształtowanie ładu przestrzennego i funkcjonalnego miasta

B. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

- budowanie pozytywnego klimatu gospodarczego i inwestycyjnego oraz stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości tworzącej miejsca pracy

C. SFERA SPOŁECZNA MIASTA – EDUKACJA, KULTURA, OCHRONA ZDROWIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I POMOC SPOŁECZNA

- rozwój potencjału intelektualnego i kapitału społecznego miasta oraz wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców

D. ŁAD EKOLOGICZNY

- harmonizowanie procesów rozwojowych miasta przy poszanowaniu zasad ekorozwoju

E. WIZERUNEK MIASTA

- wzmacnianie roli i znaczenia Częstochowy jako silnego gospodarczo, kulturalnie i naukowo ośrodka o znaczeniu krajowym oraz światowego centrum kultu religijnego

6. KIERUNKI DZIAŁAŃ I ZADANIA UMOŻLIWIAJĄCE OSIĄGNIĘCIE STRATEGICZNYCH CELÓW ROZWOJU MIASTA

PRIORYTET A. PRZESTRZEŃ MIASTA

- kształtowanie ładu przestrzennego i funkcjonalnego miasta

A.1 Efektywne zarządzanie terenami miasta.

- A.1.1. Realizacja **polityki przestrzennej** miasta zgodnie z zapisami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy” oraz ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- A.1.2. Stworzenie **systemu informacji o terenach miasta** (GIS) umożliwiającego zintegrowane zarządzanie rozwojem miasta.
- A.1.3. Opracowanie i wdrożenie **polityki** racjonalnej **gospodarki gruntami** ze szczególnym uwzględnieniem wykupu terenów do komunalnego zasobu gruntów, pod przyszłe planowane inwestycje o strategicznym znaczeniu dla rozwoju miasta.
- A.1.4. Ustanowienie płaszczyzny współpracy publicznych i prywatnych właścicieli nieruchomości dla **optymalnego zagospodarowania miejskiej przestrzeni publicznej**.

A.2. Poprawa funkcjonowania i rozbudowa nowoczesnego systemu infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej miasta.

- A.2.1. Opracowanie i wdrożenie **polityki transportowej miasta** w zakresie modernizacji i rozbudowy sieci drogowo-ulicznej, zarządzania ruchem drogowym i polityki parkingowej, której celem jest m.in.:
 - a) poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej miasta poprzez optymalne wykorzystanie istniejącej infrastruktury (drogowej, tramwajowej i kolejowej),
 - b) rozbudowa i modernizacje sieci dróg publicznych w mieście ze szczególnym priorytetem dla podstawowego układu komunikacyjnego miasta z uwzględnieniem przebiegu planowanej budowy autostrady A-1 i lokalizacji węzłów autostradowych,
 - c) opracowanie i wdrożenie systemu sterowania ruchem drogowym (ATC), a w dalszej kolejności systemu obszarowego zarządzania ruchem (AATMS).

- A.2.2. Realizacja **programu rehabilitacji nawierzchni dróg i ulic** oraz **remontów i modernizacji obiektów mostowych** o kluczowym znaczeniu dla sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania systemu transportowego miasta.
- A.2.3. Optymalizacja sieci linii komunikacyjnych i **podnoszenie standardu usług przewozowych zbiorowego transportu publicznego**, jako realnej alternatywy dla transportu indywidualnego.
- A.2.4. Rozbudowa **systemu ścieżek rowerowych** łączących dzielnice ze Śródmieściem oraz Częstochowę z sąsiednimi gminami, dającego możliwość bezpiecznego, wygodnego i atrakcyjnego korzystania z komunikacji rowerowej.
- A.2.5. Modernizacja i rozbudowa miejskiego systemu **sieci teleinformatycznej** umożliwiającego optymalne wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych.

A.3. Rewitalizacja centrum miasta – ciągu Alei NMP i terenów przyległych – oraz uporządkowanie i zagospodarowanie dzielnicowych stref mieszkaniowych.

- A.3.1. Opracowanie i wdrożenie **programu rewitalizacji Śródmieścia**, którego celem będzie m.in.:
 - a) stworzenie wspólnej przestrzeni publicznej o wysokich walorach estetycznych i funkcjonalnych – bezpiecznego i atrakcyjnego miejsca spotkań i reprezentacyjnej wizytówki miasta,
 - b) ożywienie życia kulturalnego oraz ożywienie rynku usług handlowych, biznesowych i gastronomicznych.
- A.3.2. Rewitalizacja obszarów i rewaloryzacja obiektów cennych pod względem historycznym i zabytkowym.
- A.3.3. Poprawa estetyki obszarów zurbanizowanych, zwłaszcza starych zdegradowanych dzielnic mieszkaniowych.
- A.3.4. Opracowanie i wdrożenie programu remontów i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych.
- A.3.5. Wspieranie i realizacja budownictwa mieszkaniowego dostosowanego do zróżnicowanych potrzeb i możliwości materialnych mieszkańców (budownictwo społeczne, komunalne i socjalne).
- A.3.6. Tworzenie i rozbudowa parków, terenów zielonych i miejsc rekreacyjnych w dzielnicowych osiedlach mieszkaniowych.

PRIORYTET B. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

- budowanie pozytywnego klimatu gospodarczego i inwestycyjnego oraz stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości tworzącej miejsca pracy

B.1. Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności gospodarki lokalnej oraz sfery usług publicznych zapewniających wysoką dynamikę rozwoju gospodarczego.

B.1.1. Konsekwentne wdrażanie **Wieloletniego Planu Inwestycyjnego (WPI)** na lata 2004-2010, będącego wyrazem **proinwestycyjnej polityki finansowej miasta**.

B.1.2. Poszukiwanie **pozabudżetowych źródeł finansowania zadań publicznych**.

B.1.3. Stała **rozbudowa systemu infrastruktury technicznej** w celu zwiększenia potencjału urbanistycznego miasta, poprzez poprawę zarówno **dostępności komunikacyjnej terenów**, w tym zwłaszcza terenów przemysłowych przeznaczonych pod nowe inwestycje w strefie aktywności gospodarczej, jak również dostępności do mediów.

B.1.4. Wdrożenie koncepcji utworzenia na terenie miasta nowych **stref aktywności gospodarczej**, w tym **Częstochowskiego Parku Przemysłowego**, sprzyjających wzrostowi potencjału ekonomicznego sektora małych i średnich przedsiębiorstw:

a) wdrożenie **programu „NOWA PRACA”** – programu aktywizacji gospodarczej, rozwoju przedsiębiorczości i zasobów ludzkich miasta i subregionu częstochowskiego, ze szczególnym uwzględnieniem łagodzenia skutków restrukturyzacji Huty Częstochowa S.A.

B.1.5. Wspieranie inicjatyw zmierzających do skutecznego wykorzystania dorobku i zaplecza badawczo-rozwojowego częstochowskich wyższych uczelni oraz transferu *know how* w celu **wzrostu potencjału innowacyjności i konkurencyjności gospodarki lokalnej**.

B.1.6. Tworzenie warunków i pozytywnego klimatu na rzecz integracji i współpracy środowisk samorządowych, gospodarczych, naukowych i opiniotwórczych (w tym środków społecznego przekazu) w celu rozwiązywania problemów związanych z osiągnięciem celów strategii rozwoju miasta i subregionu częstochowskiego, a szczególnie ich rozwoju gospodarczego.

B.2. Utrzymywanie i wzmacnianie pozytywnego klimatu inwestycyjnego oraz stworzenie warunków dla rozwoju organizacji instytucji „otoczenia biznesu”.

- B.2.1. Opracowanie i wdrożenie programu **promocji gospodarczej miasta**, wykorzystującego dostępne instrumenty marketingu terytorialnego.
- B.2.2. Utworzenie **agencji rozwoju lokalnego** – instytucji wspierającej rozwój gospodarczy miasta i regionu poprzez działalność informacyjną, doradczą i szkoleniową adresowaną do przedsiębiorców.
- B.2.3. Utworzenie **centrum obsługi inwestora** – wyspecjalizowanej miejskiej agencji zapewniającej kompleksową obsługę potencjalnych inwestorów krajowych i zagranicznych zamierzających zlokalizować swoje projekty inwestycyjne na terenie miasta.
- B.2.4. Wdrożenie systemu i sprawna realizacja **programu pomocy publicznej** Gminy Częstochowa dla przedsiębiorców.
- B.2.5. Kreowanie lokalnego rynku usług finansowych poprzez inicjowanie **sieci instytucji finansowych wspierających rozwój przedsiębiorczości**.

PRIORYTET C. **SFERA SPOŁECZNA MIASTA – EDUKACJA, KULTURA, OCHRONA
ZDROWIA, BEZPIECZEŃSTWO
PUBLICZNE I POMOC SPOŁECZNA**

*- rozwój potencjału intelektualnego i kapitału społecznego miasta
oraz wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców*

C.1. Rozwój potencjału intelektualnego miasta poprzez edukację i kształtowanie „kapitału ludzkiego” na miarę aspiracji młodego pokolenia i wyzwiań cywilizacyjnych przyszłości.

C.1.1. Opracowanie i **wdrożenie polityki edukacyjnej** miasta, uwzględniającej zarówno prognozy demograficzne, jak również aspiracje edukacyjne młodego pokolenia oraz prognozowane zmiany popytu na rynku pracy:

- a) wprowadzenie **lokalnego systemu informacji oświatowej**,
- b) **racjonalizacja sieci szkół** podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
- c) **restrukturyzacja szkolnictwa zawodowego**,
- d) tworzenie warunków dla **upowszechnienia oświaty na poziomie średnim i wyższym**,
- e) stałe **podnoszenie poziomu i jakości kształcenia** oraz standardów funkcjonowania placówek oświatowych m.in. poprzez wzmocnienie i unowocześnienie ich bazy dydaktycznej oraz pomoc dla uczniów szczególnie uzdolnionych,
- f) opracowanie i wdrożenie **systemu motywacji dla nauczycieli** sprzyjającego stałemu podnoszeniu jakości kształcenia oraz wzbogaceniu oferty edukacyjnej szkół,
- g) wspieranie realizacji szkolnych **programów wychowawczych, profilaktycznych i integracyjnych** – obejmujących zajęcia szkolne, pozalekcyjne i pozaszkolne – kształcących pozytywne wzorce postaw i zachowań młodzieży oraz ograniczających skalę występowania patologii społecznych,
- h) tworzenie warunków dla rozwoju edukacji regionalnej i obywatelskiej,
- i) wspieranie programów kształcenia zdolności do **zachowań przedsiębiorczych** na rynku, postaw zaradności i aktywności życiowej młodzieży szkolnej, ale także kształtowania u uczniów osobowości „wrażliwych sumień”.

C.1.2. Rozwój infrastruktury **społeczeństwa informacyjnego**.

C.1.3. Wspieranie dążeń środowisk akademickich do podnoszenia poziomu jakości kształcenia i powstawania nowych szkół wyższych, w tym uniwersytetu.

- C.1.4. Wspieranie powstawania nowoczesnych ośrodków i placówek **kształcenia ustawicznego**, umożliwiających realizację programu przekwalifikowań zawodowych oraz zróżnicowanych form kształcenia praktycznego.
- C.1.5. Rozwijanie skutecznych form **pośrednictwa pracy, adaptacji i doradztwa zawodowego**.
- C.1.6. Poprawa stanu bazy materialnej istniejących instytucji kultury oraz tworzenia warunków dla zwiększenia udziału mieszkańców w życiu kulturalnym miasta.
- C.1.7. Promowanie **zdrowego stylu życia** poprzez wspieranie działań prowadzących do powstawania odpowiedniej bazy rekreacyjno-sportowej i atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu.
- C.2.** Rozwijanie systemu **profilaktyki zdrowotnej** i stałe podnoszenie **jakości świadczonych usług medycznych**.
- C.3.** Tworzenie warunków dla pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społeczności miasta.
- C.4.** Podejmowanie działań na rzecz **podwyższania bezpieczeństwa publicznego** w mieście.
- C.5.** Rozwijanie **współpracy z organizacjami pozarządowymi** oraz innymi podmiotami, zwłaszcza z tymi, które uzyskały status organizacji pożytku publicznego, w sferze **zadań publicznych**.
- C.6.** Współdziałanie instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych i wspólnot lokalnych w **rozwiązywaniu problemów społecznych**, a zwłaszcza w zakresie **pomocy społecznej** dla rodzin o niskim statusie materialnym, dla osób samotnych i bezdomnych.
- C.7.** Zapewnienie **wysokich standardów** – merytorycznych i etycznych – **pracy urzędu, służb i placówek miejskich**.

PRIORYTET D. ŁAD EKOLOGICZNY

- harmonizowanie procesów rozwojowych miasta przy poszanowaniu zasad ekorozwoju

- D.1.** Opracowanie miejskiego **programu rozwoju zrównoważonego i ochrony środowiska** oraz wdrożenie **systemu zarządzania środowiskiem przyrodniczym miasta**.
- D.2.** Realizacja **programu rozbudowy i modernizacji sieci i urządzeń gospodarki wodno-ściekowej miasta** – współfinansowanego z funduszu pomocowego Unii Europejskiej ISPA – w celu ochrony przed zanieczyszczeniami podziemnych zasobów wody pitnej.
- D.3.** Opracowanie i wdrożenie miejskiego **programu gospodarki odpadami**, w tym utworzenia zintegrowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.
- D.4.** **Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta** (ze szczególnym uwzględnieniem terenów przemysłowych).
- D.5.** Opracowanie i wdrożenie **planu zaopatrzenia miasta w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe** w celu efektywnego gospodarowania energią i racjonalnego wykorzystania jej miejscowych zasobów.

*„To pięknie, gdy człowiek jest dumny ze swego miasta,
lecz jeszcze piękniej, gdy miasto może być z niego dumne”*

PRIORYTET E. WIZERUNEK MIASTA

- wzmocnienie roli i znaczenia Częstochowy jako silnego gospodarczo, kulturalnie i naukowo ośrodka o znaczeniu krajowym oraz światowego centrum kultu religijnego

- E.1.** Wzmocnienie funkcji i rangi miasta jako ważnego ośrodka o krajowym znaczeniu, będącego wyróżniającym się **podmiotem i beneficjentem** strategii i **polityki regionalnej** województwa śląskiego.
- E.2.** Podnoszenie znaczenia miasta poprzez współpracę międzynarodową oraz aktywną rolę ośrodka integrującego samorządy terytorialne subregionu.
- E.3.** Wszechstronny **udział** samorządu miasta, samorządu gospodarczego, zawodowego i szkolnego **w procesie integracji europejskiej**.
- E.4.** Umacnianie tradycyjnego znaczenia miasta związanego z Sanktuarium Jasnogórskim, poprzez dalsze rozwijanie **współpracy ze światowymi ośrodkami kultu maryjnego**.
- E.5.** Opracowanie i wdrożenie skutecznej **strategii marketingowej rozwoju rynku turystyki przyjazdowej**, wykorzystującej potencjał miasta i walory krajobrazowo-przyrodnicze Jury Krakowsko-Częstochowskiej, poprzez dalszą rozbudowę infrastruktury turystycznej.
- E.6.** Wspieranie koncepcji budowy i organizacji **terenów targowo-wystawienniczych** służących gospodarczej, turystycznej i kulturalnej promocji miasta i regionu częstochowskiego.
- E.7.** Tworzenie lokalnego **mecenatu kultury** oraz promocja osiągnięć artystycznych częstochowskich twórców kultury na arenie krajowej i międzynarodowej.
- E.8.** Tworzenie **lokalnego partnerstwa społecznego i gospodarczego sektorów – publicznego, prywatnego i pozarządowego** – jako warunku powodzenia przedsięwzięć rozwojowych.
- E.9.** Wzmocnianie poczucia **tożsamości lokalnej mieszkańców** i ich integracji z miastem i dzielnicą oraz podejmowanie i wspieranie inicjatyw prowadzących do wzrostu zaangażowania i współuczestnictwa mieszkańców i organizacji pozarządowych w życiu publicznym miasta, inicjatyw, które sprzyjają budowie społeczności obywateli miasta świadomych swych praw i obowiązków.